

Stanovisko Platformy pro transformaci systému péče o lidi s duševním onemocněním v ČR k aktuálnímu stavu Reformy psychiatrické péče v ČR listopad 2015

Platforma pro transformaci péče o lidi s duševním onemocněním je seskupením zástupců odborných společností, poskytovatelů služeb, patientských a rodičovských organizací i jednotlivců. Cílem platformy je řešení neutěšené situace v oblasti péče o lidi s duševním onemocněním v České republice.

Na podzim roku 2013 podepsal tehdejší ministr zdravotnictví MUDr. Martin Holcát, MBA, dokument Strategie Reformy psychiatrické péče v ČR. Její implementace měla být zahájena v roce 2014. Přípravné práce na implementaci se však již v 1.čtvrtletí roku 2014 téměř zastavily. Zástupci Platformy pro transformaci proto v září roku 2014 zaslala otevřený dopis předsedovi Vlády ČR Bohuslavu Sobotkovi a ministrům odpovědným za témata Reformy, ve kterém vyjádřili nesouhlas se současným vývojem reformy psychiatrické péče a požadavek vypracování Národního plánu péče o osoby s duševním onemocněním. Další dopis předsedovi Vlády Platforma odeslala v červnu tohoto roku.

Téměř půl roku od tohoto dopisu musíme konstatovat pouze to, že postup Reformy psychiatrické péče se stal zcela netransparentním. Odborná veřejnost (včetně zástupců uživatelů a pacientů služeb či jejich rodinných příslušníků) nejen, že není zapojována do práce na přípravě implementace, ale není ani informována o tom, co se v Reformě děje. Tuto netransparentnost můžeme dokladovat zejména na těchto příkladech:

- Schůzky pracovních skupin probíhající v roce 2014 postupně vymizely v roce 2015 (s výjimkou skupiny pro financování).
- Pracovní skupina Reformy, jmenovaná ministrem zdravotnictví se nesešla od března 2014¹.
- Takzvaný Tým pro tvorbu strategie se ve složení platném od 1. 9. 2015 nesešel ani jednou.
- Standard center duševního zdraví byl na žádost Ministerstva zdravotnictví navržen Českou psychiatrickou společností, ale od ledna 2015 nebyl ani schválen, ani se k němu Ministerstvo nedokázalo vyslovit, případně zahájit jeho modifikaci.
- Projekt, který by systematicky analyzoval využití a nákladovost zdravotní a sociální péče nebyl nikdy spuštěn, stejně jako neexistuje připravená metodika pro hodnocení výstupů reformy (nástroje na měření kvality života), takže reforma začíná zcela bez adekvátních datových podkladů.

V srpnu 2015 došlo ke změnám v Řídícím výboru Strategie reformy psychiatrické péče a na www.reformapsychiatrie.cz se objevily dva zápisy z jeho jednání (v červenci a srpnu). Ze zápisu ze 17. 8. 2015 vyplývá, že Řídící výbor si vytyčil řadu ambiciózních cílů. Přibližně od září 2015 však naprosto chybí jakékoliv transparentní informace o tom, jakým směrem se reforma psychiatrické péče ubírá.

V říjnu 2015 vyhlásilo MPSV výzvu ESF č. 039 v rámci programu OPZ určenou na reformu psychiatrie prostřednictvím grantů pro Ministerstvo zdravotnictví a jeho příspěvkové organizace. Indikátory obsažené v této výzvě nás znepokojily. Téměř 1,2 miliardy mají být využity především na takto

¹<http://www.reformapsychiatrie.cz/strategie/tvorba-strategie/#.VjtQ3vkvfDd>

definované vágně výstupy: „podpora minimálně 104 služeb uvedených ve strategii reformy psychiatrické péče“. Obáváme se chaotického vytváření programů bez jakéhokoliv systémového dopadu. To by mohlo mít negativní dopad při monitoringu Evropskou komisí, která stanovila velmi přísná pravidla pro čerpání ESF. Zároveň se obáváme, že celkový indikovaný objem prostředků, které měly být na Reformu vynaloženy z evropských fondů, se postupně zkracuje. V dokumentu Strategie Reformy psychiatrické péče z října 2013 byla uvedena částka 6,035 mld. Kč.

Žádáme:

- Aby se změny v péči o duševně nemocné dostaly do **agendy vlády ČR**. Řešení pouze jedním ministerstvem je nesystémové.
- Aby byl vytvářený **implementační plán reformy zveřejněn** a zpřístupněn pro pracovní skupiny jmenované MZ i pro **širší odbornou diskusi za účasti uživatelů péče a rodinných příslušníků**. Doporučujeme rovněž **zapojení zahraničních odborníků**. Za klíčové považujeme, aby byly při vytváření moderních terénních služeb využity personální kapacity psychiatrických nemocnic.
- Aby byly **finanční prostředky EU určené na transformaci využity na skutečně systémové změny**, které povedou k přesunu těžiště péče do komunity a nebyly promarněny v nahodilých aktivitách. Je nutné dodržet závazky ČR vyplývající z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.
- Aby **změny byly pojaty koncepčně a byly plánovány a evaluovány na centrální úrovni**. Pokud dojde k předání veškerých kompetencí na krajskou úroveň, dojde nutně k nerovnoměrnému vývoji v jednotlivých regionech a nebude ani možné vyhodnotit dopady transformačních aktivit jako celku.

Žádáme dále, aby do procesu přípravy implementace Reformy a do monitorování a evaluace procesu reformy byly opravdu **aktivně zapojeni všichni partneři**, tedy odborná veřejnost (z oborů zdravotních, sociálních i dalších, lidskoprávních organizací, vzdělávacích institucí i neziskového sektoru), zástupci samospráv krajských i obecních, zástupci uživatelů psychiatrických služeb a jejich rodinní příslušníci. A to tak, aby to odpovídalo dobré praxi a principům moderního vládnutí a doporučením Evropské komise.

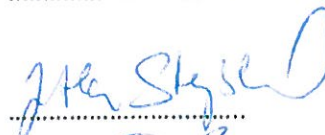
V Praze 11.11.2015

Za Platformu pro transformaci systému péče o lidi s duševním onemocněním v ČR:

Myroslava Bubela

Jitka Styblíková

Pavel Novák

